



فیلم نامه، روندشوار اعطای پروانه ساخت و ارائه پروانه نمایش چنان است که در برخی موارد باعث بی انگیزگی فیلم سازان در خصوص ساخت آثاری برای مواجهه با روند رو به افزایش تقلید کارگردانان از فیلم های غربی و هجوم مخاطبان به ویژه نسل جوان به تماشای آثار هالیوودی می شود. به همین سبب نهادها، سیاستگذاران، دست اندر کاران و مدیران سینمایی کشور باید نظارت بیشتری بر روند تولید آثاری داشته باشند که به ترویج فرهنگ و زندگی غربی و مغایر با سبک زندگی ایرانی و اسلامی می پردازند. بی تردید سینما این توانایی را دارد که تصاویری باور پذیر و تاثیر گذار را در زمینه زندگی ترسیم کند و بر ارزش و نگرش هایی که سبب شکل گیری یک نوع رفتار می شود تاثیر بگذارد. طی دهه اخیر سبک زندگی ایرانی - اسلامی ما مورد هجوم فرهنگ بیگانه قرار گرفته است و در برخی حوزه ها نیز تسلیم آن شده و به اصالت خود بی توجه بوده ایم. یکی از بخش هایی که می تواند در این راستا فعال و اثر گذار باشد سینما و سینماگران هستند. البته بر خور و مقابله با ارائه الگوهای غربی تنها وظیفه سینما نیست بلکه همه بخش ها و نهادها از جمله آموزش و پرورش، مراکز آموزش عالی و رسانه ها نیز باید در این عرصه فعال باشند. بنا به نظر بسیاری از صاحب نظران و منتقدان سینما به سبب جذابیت و تاثیر گذاری بر مخاطبان می تواند زمینه فر هنگ سازی در عرصه های گوناگون را فراهم آورد و سبک زندگی اصیل ایرانی اسلامی را ارائه کند. البته باید به این نکته توجه داشت که بهره بردن از نظرات کارشناسان فرهنگی برای تبیین شاخص های زندگی ایرانی می تواند فیلم سازان را در مسیر صحیح قرار دهد تا الگوی صحیحی از سبک زندگی ایرانی اسلامی در آثار سینمایی ارائه شود.



سبک متفاوتی از زندگی را پیش گیرند. به جرات می توان گفت طی سال های اخیر بسیاری از حکومت ها، دولت ها، صاحبان مکاتب فکری، اندیشمندان و سیاست مداران غربی متوجه این حقیقت انکار ناپذیر شده اند که برای ترویج و گسترش سبک زندگی، ارزش ها، هنجارها، آرمان ها و اندیشه های خود باید آن را از طریق رسانه ای جذاب چون سینما به یک سبک عملی و شیوه رفتاری تبدیل کنند و در معرض تماشای مخاطبان داخلی و خارجی به خصوص کشور های شرقی و آسیایی قرار دهند. متأسفانه امروزه فیلم های آمریکایی که هیچ سنسیتی با سبک زندگی و فرهنگ ایرانی و اسلامی ندارد به ارزشان ترین قیمت در دسترس مخاطبان به ویژه نسل جوان قرار می گیرد. بی تردید این یک رنگ خطر است که باید آن را جدی گرفت. آنچه هالیوود در فیلم هایش به تصویر می کشد نوعی از سبک زندگی کاملاً مدرن، مادی و مصرف گر است. فیلم هایی که خشونت، تبعیض، ترویج روابط جنسی آزاد، گریز از ازدواج، قدرت طلبی، سستی کانون خانواده، انزوای طلبی، افسردگی، تضییع حقوق بشری و انسانی را به عنوان سبک مطلوب زندگی معرفی و ترویج می کنند. آثار هالیوودی با نشانه گرفتن ارزش ها، آرمان ها، باور های اخلاقی فرهنگی و انسانی مخاطب ایرانی نوعی از سبک زندگی را پیشنهاد می کنند که نسبتی با فرهنگ اصیل و غالب جامعه ما ندارد. تلاش آنان برای ایجاد تردید در باور های اعتقادی، تضعیف اعتماد به نفس، سست کردن بنیان خانواده، تقویت کم خود بینی، گریز از هویت انسانی و ملی، ترغیب به مهاجرت و نوعی سردرگمی روحی و... در مخاطب ایرانی است.

مسئولان سینمایی باید به میدان بیایند

سینمای ایران اگر چه از حیث هنری و تکنیکی در رقابت با سینمای غرب حرف چندانی برای گفتن ندارد اما مسئولان سینماگران، کارگردانان و فیلم نامه نویسان سینمای کشور به هیچ وجه معيوب زرق و برق سینمای غرب نشده اند. چرا که سینمای پاک و انسانی ایران به لحاظ محتوایی و مضمونی از ارزش های گران بهایی بر خوردار است که آن را در عرصه جهان متمایز کرده است. گواه این ادعا نیز مورد تحسین قرار گرفتن مضامین ناب و انسانی فیلم های ایرانی از سوی منتقدان بنام غربی و درخشش برخی فیلم ها در جشنواره های معتبر بین المللی است که به سبب محتوای اخلاقی، عاطفی و انسانی، ضعف های تکنیکی و فن آورانه خود را کم رنگ کرده اند. متأسفانه طی سال های اخیر تقلید و کپی برداری برخی فیلم سازان وطنی از آثار سینمای غربی به ویژه آمریکا، کم کاری فیلم سازان مجرب و متعهد و کوتاهی در ساخت آثار بر مخاطب باعث گسترش این جریان شده است. هر چند بی توجهی و ضعف مدیریت متولیان دولتی سینما را نیز باید از نکات تاثیر گذار در ترویج تولید این آثار دانست. گاه ایراد های نا به جا و اعمال سلیقه های شخصی مدیران این نهادها در قبول

نمایی از فیلم «مهمان مامان»

زندگی تاکید کرده اما بنا به نحوه روایت و ساختار فیلم نامه چند سبک زندگی به موازات مضمون اصلی اثر به تصویر کشیده شده است. مروری بر برخی فیلم هایی که انواع سبک زندگی در آن ها به نمایش گذاشته شده است اهمیت سینما را به عنوان یک رسانه تاثیر گذار و فراگیر در این خصوص بیشتر نمایان می سازد: اختلافات ناشویی (جدایی نادر از سیمین، کنعان، بچه های طلاق، پرتقال خونی)، پنهان کاری (در باره الی، سعادت آباد)، بی هویتی (دربند، نفس عمیق)، مهاجرت (جدایی نادر از سیمین، ارتفاع پست، پل چوبی، میگرن، پنهان، یک سطر واقعیت، بغض)، گرایش به مصرف مواد مخدر (نرگس شمع، در باد، سنتوری، خون بازی، مرهم، قصه پریا)، رواج روابط آزاد و بی قید و بند (تقاطع، قاعده تصادف، بوتیک، سوپر استار، دیشب با پاتو دیدم آیدا)، سوء تفاهم (شیفته، هیچ کجا هیچکس، آقا یوسف، برف روی شیروانی داغ)، صلح طلبی (تنهای تنهای تنها، روبان قرمز)، فریب کاری (پرده آخر)، نود و ستی (فرزند چهارم، عبور از غبار، بودن یا نبودن)، از خود گذشتگی (کیمیا، سارا، میم مثل مادر، گیلا نه، نیاز)، عرفان گرایی (هامون، پری، بانو)، پایبندی به اعتقادات (از کرخه تا راین، سر به مهر، شب، هر شب تنهایی)، عفو و بخشش (دهلیز، شهر زیبا)، پوچی (طعم گیلاس)، سطحی نگری (کتاب قانون)، شادی و نشاط (اجاره نشین ها، لیلی با من است، چه خوبه که برگشتی، تهران روز های آشنایی)، مرد سالاری (دوزن، واکنش پنجم، آب و آتش)، خود ویرانگری (لیلا، هامون)، امید (هر شب تنهایی، رنگ خدا، باران)، دین مداری (روز واقعه، سفیر، سیب و سلما، خیلی دور خیلی نزدیک، زیر نور ماه)، ساده زیستی (تولد یک پروانه، مهمان مامان)، غیرت (ناخدا خورشید)، شکیبایی (بانو، گیلا نه، بوی پیراهن یوسف، رد پای گرگ، گروهبان)، وفاداری (درخت گلابی)، تفاهم (باشو غریبه کوچک) حضانت فرزند (هزاران زن مثل من، واکنش پنجم)، سر بلندی (بچه های آسمان، رنگ خدا)، تمایل به زندگی اشرافی (آتش بس، مادر پاییزی، رژیم طلایی، یکی از مادو نفر)، ایثار و فداکاری (روبان قرمز، گیلا نه)، تکریم نهاد خانواده (زیر پوست شهر، مهمان مامان، طلا و مس، حوض نقاشی، میهمان داریم)، یأس و ناامیدی (آمین خواهیم گفت)، بی مسئولیتی (بیخود و بی جهت)، فرهنگ تجرد (بیتابی بیتا)، کودک آزاری (هیس دختر ها فریاد نمی زنند، بچه های ابدی)، پاکیزگی محیط زیست (نارنجی پوش)، احترام به والدین (گهواره ای برای مادر، مادر)، تکریم آموزگاران (بشت پرده مه، پرنده کوچک خوشبختی)، آرمان گرایی (از کرخه تا راین، آنس شیشه ای، ارتفاع پست)، انتظار (بوی پیراهن یوسف، قدمگاه، اینجا چراغی روشن است)، مسئولیت پذیری (من ترانه پانزده سال دارم)، خود باوری (آلزیمر)، بز هکاری (دختری با کفش های کتانی، بوتیک، زندگی با چشمان بسته، آفریقا، بچه های بد، من ترانه پانزده سال دارم)، مرگ آگاهی (مسافران، بوی کافور عطریاس، یک بوس کوچولو، محیا)، فساد اقتصادی (سگ کشی، ندار ها)، تعصب (عروس آتش، آب و آتش، قرمز، زندگی با چشمان بسته)، سستی بنیان خانواده (کنعان، جدایی نادر از سیمین، خانه ای روی آب)، وطن پرستی (شب واقعه، روز سوم، سرزمین خورشید، مزرعه پدري)، شهرت طلبی (سوپر استار، ستاره می شود، ستاره است) و....

تلاش هالیوود برای ترویج سبک زندگی غربی

جذابیت سینما چنان فراگیر است که مخاطبان مختلف از طیف های گوناگون جامعه خواه ناخواه مستقیم یا غیر مستقیم از آن تاثیر می گیرند. این الگو گیری نحوه پوشش، رفتار و کلام بازیگران و مفهوم ارائه شده در فیلم ها را در بر می گیرد. البته این تاثیر پذیری فقط خاص مخاطبان سطحی نگر نیست بلکه گروهی از تماشاگران فرهیخته سینما نیز در مواجهه با یک اثر سینمایی شیفته و جوه ظاهری آن می شوند و با بروز واکنش های مختلفی که بر گرفته از تاثیر تماشای اثر است تلاش می کنند تا با متمایز کردن خود از افراد جامعه ای که در آن زندگی می کنند